



Erasmus+

NATIONAL ERASMUS+ OFFICE MONTENEGRO

Džordža Vašingtona 45, 81000 Podgorica,
Montenegro

Phone/Fax: +382 20 223-087

E-mail: neo@ac.me

Web site: www.neomontenegro.ac.me

Podgorica, oktobar 2017. godine

Regionalni HERE seminar (TAM) “Magični trougao visokog obrazovanja: model finansiranja, istraživački kapaciteti, kvalitet doktorskih studija”, 25-26. septembra 2017. Budva.

Seminar je podržala Evropska komisija u okviru programa - Erasmus + Instrument misija tehničke pomoći.

Predavači:

- prof. dr Melita Kovačević (Hrvatska),
- prof. dr Vedran Mornar (Hrvatska)
- dr Srbijanka Turajlić (Srbija).

Učesnici: predstavnici nacionalnih timova eksperata u oblasti visokog obrazovanja iz Crne Gore (predstavnici ustanova visokog obrazovanja, predstavnici ministarstava obrazovanja, studenti...), , Republike Srbije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Teme:

- model finansiranja
- istraživački kapaciteti
- kvalitet doktorskih studija

U svojim uvodnim prezentacijama predavači su naglasili da su se dogodile značajne promjene u doktorskom obrazovanju u proteklih 10 godina. Uprkos tome, Region, ipak, ne uspijeva da prati korak s tim promjenama.

Kvalitet doktorskih studija

U svim zemljama regiona je primjetan mali broj studenata doktorskih studija (manje od 10% visoko obrazovanih). Istovremeno, postoji preveliki broj doktorskih studija za postojeće kapacitete, kako infrastrukturne tako i ljudske. Zajednički je zaključeno da treba raditi ubrzano na primjeni standarda kvaliteta na regionalnom nivou, zbog sve prisutnijih razlika i neusaglašenosti koje postoje na nivou pojedinačnih zemalja Regiona.

Procedure upisa na doktorske studije moraju se razraditi, status doktoranta urediti, a njihov rad pomno pratiti, kroz konstantan rad sa mentorom, koji je jedna od ključnih karika koja može da obezbijedi kvalitet.



Erasmus+

NATIONAL ERASMUS+ OFFICE MONTENEGRO

Džordža Vašingtona 45, 81000 Podgorica,
Montenegro

Phone/Fax: +382 20 223-087

E-mail: neo@ac.me

Web site: www.neomontenegro.ac.me

Bez obzira na pomake koji se prave u Regionu (rad na izradi dokumenta), sve je i dalje na nivou korekcije, i nema praćenja kvaliteta kao takvog kroz cijeli ciklus doktorskih studija. Ovi mehanizmi još uvijek nisu razradjeni, zbog čega je i potrebno dalje širenje informacija i razmjena iskustva, Pokazalo se da je održavanje ovakvih skupova i uopšte regionalna saradnja pogodna platforma za razmjenu ideja, prepoznavanje slabosti sistema i razmjenu dobrih praksa. Stvari se jesu počeli mijenjati na bolje, i svaka od zemalja Regiona u nekom dijelu je napravila iskorak, te ta razmjena može podstaći dalje unapređenje.

Istraživački kapaciteti

Ne postoji dobar odnos između postojeće infrastrukture na raspolaganju istraživačima, kao ni ljudskih resursa, što se reflektuje na kvalitet i konkurentnost na međunarodnom nivou.

Nedostatak ljudskih resursa i loša infrastruktura su glavni uzrok nekonkurentnosti u pogledu dobijanja velikih istraživačkih projekata kroz međunarodne fondove. Investiranje u istraživanje i razvoj na univerzitetima u regionu je znatno ispod prosjeka u EU, a istovremeno postoje i velike razlike između zemalja regiona. U tom smislu, regionalna saradnja i objedinjavanje resursa može biti značajan faktor u jačanju istraživačkih kapaciteta.

Modeli finansiranja

Finansijska sredstva jesu neophodan uslov za kvalitet doktorskih studija i dobar istraživački rad, ali istovremeno je potreban i dobar strateški okvir kao i jasna odgovornost u pogledu trošenja novca. Države moraju povećati ulaganje u istraživanje, što podrazumijeva i ulaganje u doktorsko obrazovanje, što je trenutno ispod prosjeka EU.

Sa druge strane, neophodna je i diversifikacija finansiranja, jer se ne može samo računati na novac od države. Postoji neusaglašenost u pogledu posjeda i generisanja finansija na različitim jedinicama univerziteta. Stoga je potrebno osmisliti način podsticaja za ustanove visokog obrazovanja, tj. jedinice univerziteta koje imaju kapacitet da same dođu do sredstava kroz međunarodne projekte, kako bi se eventualno dio tih sredstava mogle podijeliti i s onima koji ne mogu na taj način obezbijediti sredstva. Time bi određena ravnoteža između pojedinih oblasti bila omogućena.

Neophodno je stvoriti uslove za veću mobilnost mladih istraživača i doktoranada. Nedovoljno se koriste sredstva na raspolaganju za mobilnost istraživača kroz Marija Kiri program, što je dijelom posljedica neadekvatnih pravila u pogledu odsudstva istraživača saradnika na univerzitetu. Međutim, profesori moraju da se aktivnije uključe u pomoć doktorantima, kroz povezivanje doktoranada s potencijalnim mentorima sa renomiranih ustanova iz EU.



Erasmus+

NATIONAL ERASMUS+ OFFICE MONTENEGRO

Džordža Vašingtona 45, 81000 Podgorica,
Montenegro

Phone/Fax: +382 20 223-087

E-mail: neo@ac.me

Web site: www.neomontenegro.ac.me

Glavne preporuke

Iako postoje razlike u dostignutom nivou organizovanja i funkcionisanja doktorskih studija, postoje i zajednički izazovi, kao i pitanja od interesa svih zemalja Zapadnog Balkana. Zbog toga, sa osnovnim ciljem bržeg dostizanja trendova razvijenih zemalja, neophodno je obezbijediti povezivanje na regionalnom nivou. Uzimajući u obzir navedeno, dajemo sljedeću listu preporuka za dalji rad na ovoj temi:

- razvijanje zajedničkih programa doktorskih studija, zajedničko mentorstvo,
- kreiranje regionalne strategije doktorskih studija, koja bi definisala status doktoranda, posebno s finansijskog aspekta,
- identifikovanje oblasti doktorskih studija od zajedničkog interesa, uz uvažavanje specifičnosti i dostignutog nivoa pojedinih zemalja u pojedinim oblastima,
- kreiranje regionalnog centra izvrsnosti koje bi omogućio uslove za unapređenje istraživačkih kapaciteta i mogućnost za konkurisanje na zajedničkim evropskim projektima.
- formiranja zajedničkog istraživačkog fonda za finansiranje projekata od istog ili sličnog interesa, kao podsticaj za bolji kvalitet dokorskog obrazovanja i jačanje istraživačkih kapaciteta na nivou Regiona

Na kraju je isto tako zaključeno, da dugoročno ovakvi i slični događaju mogu poslužiti kao dobra platforma za uspostavljanje regionalne saradnje u ovoj oblasti, uz izraženu spremnost svih učesnika da tome doprinesu kroz prepoznavanja dugoročnih koristi.

Kao pojedinci možemo uraditi dosta, i kroz već postojeće kontakte i proaktivnu ulogu profesora i veće umrežavanje možemo makar pokušati da se gore pomenuti ciljevi brže ostvare.



Erasmus+

**NATIONAL ERASMUS+ OFFICE
MONTENEGRO**

Džordža Vašingtona 45, 81000 Podgorica,
Montenegro

Phone/Fax: +382 20 223-087

E-mail: neo@ac.me

Web site: www.neomontenegro.ac.me
